

A'
CSASZARI ÉS KIRALYIFELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 23.

Költ Bétsbenn-, Böjt Máshavának (Mártzius) 22-dik
napján 1803-dik Elztendőben.

B é t s.

Felséges Urunk méltóztatott Temesi Gróf és Fő Ispány Lovász 'Sigmond Ö Excellentiáját Triesti Gubernátornak nevezni.

Nevezetes történet esett a' múlt Januáriusban Cseh Országban. A' nagy hidegben és hóban két vásárra járt Afzszony eltévedt. Addig bolyongott mind a' kettő, hogy Tassau nevű mező városotskába vetődött éjtszakának idején. Zörgettek valamelly Drapela nevű ember ablakán, ki már akkor aludt: de tsak ugyan felserkent, 's a' két Afzszonyt bébotsátotta. Elbeszéltek a' lakosnak, hogy ők itt's itt szánastól egy-

Z

gyűtt valamelly gödörbe estek. Magok ugyan kimásztak valami ügygyel bajjal: de öreg bányákat ki nem húzhatták, nem lévén annyi erejek. Az Istenre is kérték a' lakost, hogy menjen hamar segítségre: mert a' hideg is megvefzi az öreget. Kész lévén ez a' másokon való segítségre, nem vesztegettetett magára sok kérést, kiment oda, a' hova igazította a' két Afzszony. Meglátja a' gödörbe az öreget, ki arzzal a' hóba borúlva leesett, 's már akkor tagjai a' hideg miatt megmerevedtek. Próbálta fel emelni. Nem bírta. Vízszja megy hirtelen. Kihivja magával két szomszédjait, 's egymás segítségével mind a' meggémberedett öreget, mind a' szánat és lovakat kihúzták a' gödörből. Haza vitte a' megfagyott embert, kinn legkissebb jelensége se tett szert meg az életnek. Fűtetlen szobába vitte a' megfagyott öreget, szalmát terített alá a' földre, 's kezeit lábait, 's egész testét addig dörgölgette az ingével, hogy egyszer az ember lélekzetet kezdett venni, 's végre felelzmélt. Azután befűttette a' szobát, de nem nagyon. Tehén hús levest adott az öregnek, ki harmad nap múlva megépült, 's haza ment tselédi örömére szánastól egygyűtt. — Ki nem lehet mondani, melly szükségesek még a' közönséges embernek is azok az esméretek, mellyekkel vagy magán, vagy máson segíthet az ilyen esetekben. A' fellyebb nevezett jó szívu ember, megfzerzette magának azokat az ilyen szükségben segítő táblákat, mellyek a' köznép tanúságára közönségesse tétettek, és az ilyen környülállásokban szükséges útmutatást foglalnak magokba.

M a g y a r O r s z á g.

Bártfa Mártz. 1-ső napján. A' N. Sáros Vármegye közelebb tartott közönséges Gyűlése azt végezte a' többek között, hogy mivel a' tűz által okoztatni szokott szerentsétlenségek miatt, a' szegény embereknek mindenek megéghett, téltúl épített fa házaikban: ehez képest kötelesek lesznek a' lakosok, az ezután teendő építés erősségére is vigyázni, nevezetesen kőből vagy téglából tartoznak építeni. Ezen tzielnek annál jobban lehető elérésére, kihirdettetett a' Vármegyében közönségesen, hogy minden Gazdának legyen, szoros büntetés alatt 100 téglája készen, hogy így azokon, kik szerentsétlennékké lesznek, vagy a' tűz által megkárosíttatnak, mingyárt lehessen segíteni. — Az is megállítatott a' nevezett Gyűlésben, hogy ezután ne sövénnel kerítsék bé a' lakosok kertjeiket, házaikat; hanem vagy árok-
kal vegyék, vagy szükséges fákkal plántálják körül. Ezen utólsóra jutalom által is serkentetnek a' lakosok. —

Vátról Mártz. 4-dikén. Ezen hónap első napján tartatott itt a' Siketnémák Oskolájában lévő tanulók examene. A' kik jelen voltak ezen alkalmatossággal, nem győztek eléggé tsudálkozni a' Siketnémák előmenetelén, annyival is inkább, mivel tsak három hónapja mióta taníttatnak. A' Tanítók szorgalmatossága által annyira mentek már, hogy az értékre adott tárgyak neveit táblára leírták, és ki is mondták szóval. Örömmel tölt bé a' jelen lévők szíve azon, hogy a' midőn az ép és egészséges szólló, és halló részekkel bíró gyermekek közzül sokaknak, két esztendeig se tudják megtanítani tanító-

ik az olvasást: ezek, kiknek értésére nem szavak, hanem bizonyos jelek által adatnak a' dolgok, olly kevés időre annyira vitettek. Különösen szép volt azt a' beszédet halgatni, melyet a' már többre ment Siketnémák között egy, érthető szavakkal mondott, 's a' melly által megköszönte a' többek nevében, hogy a' jelen lévők érzékenyen vették a' Siketnémák előmenetelét, 's ajánlotta ezen hasznos Intézetet a' Jóltevők szívességébe.

Zágráb Mártz. 7-dikén. Liccából szomorú történetet írnak, melly a' múlt Februárius 9-dikére virradóra esett. Velika Stranbenitza nevű meredek hegyről megindult a' hó, melly minél alább gördült, annál nagyobbra nevedett, 's egy a' völgyben lévő házra rohanván, az abban lévő személlyeket, mellyek közt egy viselő szeszony is volt oda nyomta. Mingyárt küldettek oda emberek, hogy a' házat ássák ki a' hó alól. Egynehány nap múlva három holtakra akadtak. — Kivált a' hegyek közt menő utakat járhatóanokká tette a' nagy hó akkor tályban

Zemlín Mártz. 7-dikén. A' Török Ország felől érkezett hírek szerént, Adrianópolis, Philippopolis, Sophia, és Bittola nevű városokban felüttettek a' verbuáló zászlók, mellyeket az említett helyeken a' hadakozás jeleinek tartanak. Ezen zászlók alá ízedik a' katonának való legénységet. A' ki beáll katonának, bizonyos summat kap; elesége, zsóldja bőven kijár: de kiki maga tartozik szerezni fegyvert 's mondért.

Már most úgy tartják mint bizonyost, hogy Niszfzából való az új Belgrádi Basa. Minden órán várják a' Belgrádiak hozzájuk lendülő menetelét, 's örvendenek rajra, hogy tud-

ják, kire bízattatnak. A' Jantsárságnak azonban leesett az álla: de még sem mutatja, hogy az új Basa eránt rofzsz indulattal viseltetik, sőt tett némelly készüléteket fogadására.

Török Birodalom.

Bukeresd Febr. 9-dikén. Viddinből Manát-Ibraim nevű Tiszt érkezett ide véletlen, számos katonáival egygyütt. Magával hozta Pasmán Oglunak, az Olasz Országi Vajdához Ypsilandihoz az eránt szóló levelét, hogy a' nevezett Tiszt katonáival egygyütt, Darbinik Oglu puztító seregének kiirtására küldetett. Intetik a' Vajda továbbá ezen levélben, hogy Ibraimnak, és embereinek tartásáról gondoskodjék; külömben senkinek se tulajdonítsa azt, ha arra erővel is kényszerítettetik. Gondolkodóba ejtette ez a' levél, nem tsak a' Vajdát, hanem az Oláh Országi lakosokat is, kik jobban tartanak Ibraim katonáitól, mint azoktól, a' kik Darbinik Ogluval tartanak.

Konstántzinápoly Febr. 1-ső napján. Azon van a' Frantzia Kormányfő, hogy a' Fényes Porta ereje állandó lábra állítassék: ennél fogva az a' híre, hogy Morea fél szigetébe, Frantzia sereget szándékozik szállítani.

Olasz Ország.

Nápoly Febr. 20-dikán. Drummond, az itt lévő Királyi Udvarnál volt Anglus Követ, Konstántzinápolyba fog evezni Medusa nevű hajón. Már vette is azon szükséges útasítást, melyre mint a' Fényes Portánál leendő Követnek szüksége van.

Genua Febr. 23-dikán. Sok károkat, tefznek itt körül belől azok a' tolvajok, kik azt tet-

tetik, hogy ők a' tengeri tolvajok felkeresésére küldettek, kik a' minapában nagyon pusztítottak. Számos utazókat megfosztottak mindentől a' mit nálok találtak.

Turin Febr. 25-dikén. Polgár Barboroux és Negri, a' Pedemontiumi 6 Departamentomoknak Párisba volt Küldötjei, már vissza érkeztek, és megnyerték a' Frantzia Kormányzékától azt, hogy a' feldolgozott selymet szabadon kilehessen hordani Pedemontiumból. Nem győzik eléggé dítsérni polgár-társaik, ezen két Küldöttnek, a' rájuk bízott dologban kimutatott buzgóságát: örvendvén más részről azon is, hogy a' Státus Tanácsban is vagynak olyanok, kik az első Konzulnak, Pedemontium eránt való jó tzeljait minden móddal segítik, annyira, hogy ha lehetne, tenyereken hordoznák a' 6 departamentomban lévő lakosokat.

Helvétzia.

A' folyó hónap 5-dikén tartottá a' Helvétziai Szenátus utolsó ülését, melyben eddig volt Landamman polgár Dolder javaslására a' végeztetett. „A' Szenátus, hálaadással viseltetvén Bonapárté Napoleon a' Frantzia Respublika első Konzulja eránt, hogy a' Helvétziai Respublika tsendességének megfundálására a' közben-járóságot magára vállalta; és meggondolván, hogy a' közlött Konstitútzió bévételestől függ Hazánk boldogsága, és magában leendő fenállhatása, kijelenti. 1. Hogy a' Helvétziai Kormányzék érzékeny köszönettel elfogadja az első Konzul közbenjárása által kézfűlt Konstitútziót. 2. Hogy minden polgárok intetnek, hogy annak magokat tsendesen, és a' Haza közjává tzelozó lélekkel alá adják,

polgár Affry-hez, kit az első Konzul megbízván, Helvétzia Landammanjává nevezett, nem különben a' több új Tisztviselőkhöz bizodalommal ragaszkodjanak. 3. Hogy a' Szenátus ezen végeztése tudtára adassék polgár Affry-nek, Dolder által."

Ezen utóljára említett polgár következő nevezetes beszédet tartott ezen alkalmatossággal. „Öt esztendeje már, mióta a' Kántonoknak régi, tiszteletet érdemlett, de a' változott környülállások miatt megerötelenedett egymással való szövetkezése felbomlott. Polgár Szenátorok! ma terjeszték előtökbe más, a' mostani környülállásokhoz, 's időhöz képest intézett szövetkezést. A' Kántonok régi öfzve köttetésének fundamentoma is e' vólt. A' szabadság szeretete, vitézségünk, szeretetet és tiszteletet gerjesztettek Szomszédjainkban erántunk, honnyainknak békességet szerettek, 's bizonyossá tették Hazánkat, vólt Konstitúciónk állandósága eránt. A' Frantzia Királyok' oltalma, megerősítette Helvétzia egygyességének fennállását, és polgár társaink' erántok mutatott szolgálatja megnyerte azoknak jó indulatját. Frantzia Ország dolgozta ki a' Westphaliai békességben (1648-ban) Helvétziának másoktól való nem függését. Másfél száz esztendeig tartott tsendesség és boldogság követte ezt, 's a' hazafiak megbizonyították a' Frantzia Királyok eránt tselekedettel, melly igen tudják betsülni az erántak mutatott jótéteményt. Midőn más Hatalmasságok is jó indulattal viseltettek erántunk, elenyészett azon való tünődésünk, hogy szabadságunk elenyészik. A' magános kitsiny hasznoknak eléréséből, külömb külömbféle kívánságok

származtak. A' Vallásbeli tziivódások, egymás ellen való horgolások (törekedéseknek fordítanánk: de többet mond ennél Dolder) foglalatoskodtatták a' gond nélkül vólt polgári öfzve állást. Kezdte magát mutogatni az önnön szeretet, és a' köz Haza nemes szeretete, gyakran alacsony, és csak a' magános képzelt hasznót vadászó törekedéssé változott. Azok a' polgárok, kik a' dolgba mélyebben belé tekintettek, és a' Haza szeretete által elevenítették, már ez előtt látták, hogy szorosabb öfzve köttetésre van szüksége Helvétziának, nem külömben a' katonai dolgokat, és a' külsőkkel való öfzve köttetésünket egygyesítő Fő Kormányra: de a' ízemélyekre való tekintet, és a' miatt, hogy nem győződtek meg ez eránt egészen, nem boldogúlhattak szándékjokban. Kivilágosodott idővel csak ugyan, hogy tzieljok legalább jó és tiszta vólt."

„A' Kántonok szövetkezése fundamentomát feledékenység borította: midőn a' Frantzia Revolúció szélvészzeivel öfzve kötött történetek, előre készítették a' Hazát a' politikai változásra. Kivülről esett az első tsapás: de a' melyet a' régi Helvétziai egyenesség maradványa, valamennyire enyhített. — A' külömb-külobmbféle szokások miatt, egymástól külömböző Státusokból állott Helvétzia. A' magokat is felforgató törvények, szakadást okoztak a' Kántonok és a' lakosok közt, a' helyett, hogy azokat egygyesítették vólna. — Méltán elmondhatjuk mi egy igen híres Frantziával: (Portalissal) „mi is követtük végre a' Haza kívánságát. Mi is „felemelkedtünk azon nagy és nemes gondolatra, hogy lemondjunk hibás szokásainkról, ”

„ennél fogva a' köz jó előmozdítására adjuk
 „magunkat. A' mi törekedéseink is oda ütöttek
 „ki, hogy minnyájan egy formán kötelező tör-
 „vények alatt éljünk.” De a' régi szokások ere-
 jét meg nem győzhettük. A' históriára kéntele-
 nítettünk bízni ez eránt tett törekedéseinknek meg-
 ítélését. Ha mingyárt sok alatsony, 's törvény-
 telen tselekedetek által bémotskolt lelkek elhí-
 resedtek is, kik a' tsendes környülállásokban fe-
 ledékenységbe maradtak volna; de tsak ugyan
 vagynak példák arra is, hogy vóltak a' magók
 könnyebbségéről lemondó, a' Hazát igazán sze-
 rető vitéz polgárjaink. Elfogódott szívvel lehe-
 tett látni, hogy sokan feláldozták magános hasz-
 naikat a' szenvedő Haza hasznára. Nem mindég
 büntetésre méltó gonofzság vólt az, a' mi ben-
 nünket az ellent állásra ösztönözött. Sokszor en-
 nek a' legnemesebb, de azomban rofzszúl vezér-
 lett érzés vólt az oka. A' szabadságról való hi-
 basan intézett gondolkodás, Hazánk' másoktól
 való nem függésének, és jussainak szeretete vólt
 sokszor oka annak, hogy Helvétzia a' hebe hur-
 gyaság, és a' tapasztalatlanság miatt tsak nem
 végső veszedelemre jutott. Az egy, és ofzolha-
 tatlan Helvétziai Respublika, melly inkább az
 időnek munkája, mint sem a' bölts megfontolás-
 nak következése vólt, a' szélllyel húzó polgáro-
 kat nem tehette egygyé, úgy hogy azok közt
 egyforma törvények, egyforma szokás, és egy
 nemzeti érzés uralkodjon. Mind ezeknek hatha-
 tósan ellent állott a' részre szakadás. Sok tör-
 ténetek estek, mellyeknek tzélja a' köz jó elő-
 mozdítása lett volna. Egymást érték a' Híva-
 talokra, Tisztviselőkre nézve tett változások.

Azomban egygyik se adhatta vízfza a' békes-
séggel egygyütt járó boldogságot, mellyhez mind-
azáltal, az azzal való élés által hozzá szok-
tunk. Végre Európa bölts Vitéze békességet szer-
zett, 's a' Lünevillei kötés által kidolgozta,
hogy Helvétzia magában fennálló Státus legyen.
Ne felejtjük el, hogy valamint ez előtt másfél
száz elztendővel, úgy most is Frantzia Ország
vólt az, melly politikai lételünket bizonyossá
tette. Elfáradván Helvétzia a' sok veszekedések
miatt, 's nem lévén magának annyi ereje, hogy
kivergödjön bajjaiból, szívszakadva óhajtotta azt
a' nagy embert, ki a' világnak tsendességet szer-
zett. Bonapárté magára vállalta a' Közbenjárósá-
got, mellyre mind mi általunk, mind egész Res-
publika által kérettetett. Polgár Szenátorok tud-
va van ennek a' jó következése. — Az új Kon-
stitútzió által vége lefzsz Mártzius 10-dikén, túl
az úgy nevezett centralis Hatalomnak. A' végre
hajtó Tanáts, ámbár kevés ideje vólt is, meg-
tette arra a' szükséges lépéseket, hogy minden
tsendesen állíttathassék fel úgy a' mint meg van
határozva. Tudtára adta a' teendő változaso-
kat, a' külső dolgokra ügyelő Helvétziai Mini-
stereknek, és azokat Helvétzia Landammanjához
igazította. Megjelentette az eddig vólt Tisztvi-
selőknek, hogy nem soká tart vólt foglalatos-
ságok; mind azoknak, mind a' katonáknak meg-
köszönte a' Kormányfzék nevében, szívés fárado-
zásaikat, hűségeket, 's mindeniket arra serken-
tette, hogy a' mennyiben rajtok áll, a' tsendes-
ség fentartásán legyenek. — Ma utóljára gyül-
tünk öfzve! Meglévén az eránt gyözödvé, hogy
Ti magános állapototokban sem múlattok el sem-

mit is, a' mi polgár-társaitoknak az egygyes-ségére, és az egymás szívetére tölöz, tsak azon kívánságomat nyilatkoztatom ki, mellynek bétellyesedését tudom, ti is óhajtjátok velem egy-gyütt. Óhajtom, hogy a' sokáig rongált Haza, az első Konzul oltalma alatt, soká élhessen azon boldogsággal, melly számára van készítve!! A' mi politikai foglalatosságinknak vége van. Vajha a' böltesség, mérséklés, a' Haza tiszta szívetete lelkesítene Helvétziának jövendőbeli Tisztviselőit! Vajha a' polgárok az egymás el-len való gyűlölségről egészen letennének! A' Min-denható áldása boldogítsa Hazánkat; vezérelje Közbenjárónkat minden útaiban, és adja, hogy a' mi tiszta szíljainkat mások is által lássák." 's a' t. Itt érzékeny szavakkal vett bútsút pol-gár Dolder Szenátor társaitól.

N é m e t O r f z á g.

Bamberg Mártz. 6-dikán. A' Frankóniai ke-rületben kezdődött mostanában egy köz hasznú munka, mellynek tárgya a' Státus javára tölöz-
zó dolgoknak, valamint szintén azok' akadályai-nak mérséklés, de azomban illendő szabadság-gal való előadása. Ezen munkából, mellynek Szerzői sok Tudósok, már az első tsomótska kéz közt forog, és a' Baváriai Választó Fejede-lemnek van ajánlva. A' benne előforduló dol-gok illetik: a' Vallásnak a' Státusokba való bé-folyását; az arról való értekezést, mik az okai az említett kerületben az erköltsi luxusnak? a' szívnak jókori formálásának szükséges vóltára; az állandó és nyomos karakterre nézve, a' men-nyiben itt a' képzelődésnek befolyása van 's a' t

Frantzia Ország.

Páris Mártz. 3-dikán. Midőn az új Törvények rendbe szedettek, és megerősítettek, kérdésbe tétetett azoknak közönségessé való tétele. Némellyek azt akarták, hogy azok a' templomokban tétessenek közönségessé. Mások okokat hordtak fel, hogy e' nem lehet; nem tsak azért, hogy a' templomok nem a' világi dolgok közönségessé való tételére rendeltettek; hanem azért is, hogy azokban a' Papoknak van jussok tsak szólni, a' melly just semmi világi ember se tulajdoníthat magának, azomban a' törvények nem kötelezik arra a' Papokat, hogy ők az effélékkel terheltesenek.

Páris Mártz. 7-dikén. Élfzre vétetett a' Politzia által, hogy némelly ingyen élő emberek, olyan, már az idővel egygyütt megavúlt pénz tsalása módját gyakorolnak sok departamentomokban, hogy azt szégyenleni lehet. Sokan találkoztak olyanok, kik a' rá olvasással bolondítják az egygyügyűeket, és azokkal elhitették, hogy nints olyan kötés (ebben a' matériában eléggé esmeretes magyar szó,) mellyen ne tudnának titkos mesterségek által segíteni, sőt a' gonofzokkal való tzimboráskodásnak is eleit tudják venni. Néhol ha a' szegény embernek marhája beteg, nem a' Marhák orvoslásához értekhöz folyamodik, hanem az ilyen szemtelen pénz tsalókhoz, kik magok is nevetik, millyen jól élnek tsalárdságok után. A' Departamentomok' Elölülői, szükségesnek tartották kemény rendelkezéseik által eleit venni az ilyen gyalázatos kereskedésnek, melly azon kívül, hogy sok kárt tesz, azt is okozza, hogy az egygyügyű embe-

rek fejét megtölti hibás, és még az okosság által is gyógyíthatatlan vélekedésekkel.

Anglia.

London Mártz. 1-ső napján. A' Parlament közelebbi gyűlésében azon vólt Lord Auckland, hogy a' Rendek szeme eleibe kell terjeszteni a' rendes adó, és a' Státus szükségére 1800-tól fogva ment segedelem mennyiségét. Kiereskedett a' Finántzia mostani állapotjának vizsgálására is, de a' melly vizsgálásba nem nyugodott meg egészen Grenville, legalább tagadta, hogy az úgy vólna egy pontig, a' mint az említett Lord előterjesztette.

London Mártz. 3-dikán. Azon nevezetes Nemzetek közt, mellyek előre siettek az idővel, eleitől fogva megvólt az a' nemes vetélkedés, melly őket nem hagyta nyúgodni mind addig, míg más Nemzeteket utól nem értek, vagy meg nem haladtak. Ezt lehetett tapasztalni minden tekintetben, Anglia, és Frantzia Ország közt. Annyira ment ez a' törekedés sokszor, hogy a' két Nemzet öszve akasztott egymással, 's fegyverrel határozta meg, hogy mit tehet. Anglia és Frantzia Ország históriájának nagy része nem egyéb, a' két Nemzet egymással folytatott hofzizás hadakozásának leírásánál, mellyet nagy részént a' két Fél egymással való vetélkedése okozott. — Ha olvashatni az új történetek közt, hogy a' Frantzia Kormányfizek mindent elkövet, a' mi által belső erejét megerősítse, törvényeinek rendbe szedése, a' mesterségeknek, Nemzeti gazdagságnak, 's katonaságnak jó lábra leendő állítása által: azt is olvashatni más részről, hogy Anglia se szunnyadozik, sem egygyik, sem másik

tekintetben. Természettel ragaszkodván az Anglus régi Konstitúziójához, törvényeinek állandóságot 's tiszteletet szerez az által, melyeknek oltalma bástya gyanánt szolgál a' Nemzetnek azok ellen, kik azt megháborítani akarják. A' Ministérium vigyázása, nem csak Párisig hat ki, hanem a' világ' minden részeire. Gazdagságának kútfejei hozzá hasonlíthatatlanok. Kereskedő lakosai bójárják a' két Indiát. Ha érdemsereg van felállítva a' Frantzia Respublikában: Anglia is megtette azon rendelkezéseket, hogy a' katonaságnál olly Tisztek lehessenek, kik szembetűnő érdemeket tettek a' Haza eránt. A' katonai Tifztségeknek pénzen való vásárlása megszűnt, 's tanulni kell a' katonának, ha azt akarja, hogy elő menjen. Nem csak a' katonaságra szándékozó Ifjak számára épített a' Státus szükséges Oskolát, hanem még a' már Tifztségben lévők taníttatására nézve is. A' Hannóverai Regementeknél szolgáló tudósabb Tisztekre van bízva, hogy fordítsák le Anglus nyelvre azon Német nyelven írt munkákat, melyek a' katonai tudományoknak akarmelley részét fundamentomosan illetik, és arra nézve haszna vehetők, hogy az ifjú Tifzti sereg azokból épülhet. Különös az Angliában, hogy bátor az idegen aranyat és ezüstöt felhajhászfizák is kereskedői, a' világ' minden részeiből: még sem fordítja a' Nemzet teméntelen kintsét arra, hogy magának inát szakalfizza, és ez által magát az Anglus nevezetre érdemeltenné tegye. Az élet könnyebbségére, a' tudományok gyarapítására szemesen vigyáz a' Kormányfészék: valamint szintén arra is, hogy azomban egygyik se vonja maga után az

elpuhulást. Anglia Tudóssai nem azért tanulnak, hogy csak magok tudjanak, hanem azért, hogy szükséges esmereteket a' társasági életbe is által vigyék, és tudományaiknak éppen az által adják meg a' díszét; hogy azokkal a' közjót igyekeznek előmozdítani. A' nemes példák serkentik a' nagyra született ifjakat, 's ez által nemzettségről nemzettségre által plántáltatik a' Haza szeretete, 's nints oka az Anglus Nemzetnek attól tartani, hogy kifogy nagy embereiből. —

Mostanában olyan gazdag vén Zsidó afszony holt meg Londonban, hogy 150,000 font sterlingből álló kész pénze maradt. Életében senki se mondta magát atyafiának, nem is mondhatta. Rokonai mind meghóltak előtte. Élete vége felé egynehány esztendeig ki se ment a' házból, 's éppen ellenkezőképpen élt mint ifjabb korában, midőn nagy emberek is meglátogatták, 's társalkodásokkal megtisztelték. Midőn halála közönségessé lett az Újságok által, úgy ment a' sok Zsidó és Zsidóné a' meghólt házához hogy majd öszve-törte magát. Már akkor a' meghólt mindeniknek nénnye volt, 's némellyik még Zorobábeltől hozta le az atyafiságot.

Dánia.

Koppenhága Mártz. 5-dikén. Következendőket lehet olvasni az eránt, hogy mitsodás indulattal viseltetik az Algíri Dey, Dánia eránt. „Éppen akkor, midőn az Algírban lévő Frantzia Bíztozzsal egygyet nem értett a' Dey, Dánia eránt is kijelentette változó, és éppen nem barátságos indulatját, minden igaz ok nélkül kinyilatkoztatván kevély kívánságait. Mivel az ott lévő Dániai Konzul azokra rá nem állhatott, azt a' pa-

rantsolatot vette a' Deytől, hogy Algírt négy nap alatt hagyja oda. Ezen parantsolat mellé az a' fenyegetés tétetett, hogy nem sokára kifognak az Algíri rabló hajók indulni, hogy ha a' Közép-tengeren Dánus hajót kapnak, azt elfogják. Midőn ezen parantsolatnál fogva elakart indulni a' Dánus Konzul: éppen akkor érkezett meg Algírba a' Királyi hajó, mellyen volt a' Dey számára rendelt ajándék. Mingyárt kérte a' Dey Ministere által a' Konzult, hogy már tegyen le az elindulásról. Azomban csak ugyan nem dült még el egészen a' dolog. A' rabló hajók még eddig ki nem indultak a' Közép-tengerre. Mihelyt meghallotta Marsiliában volt Dánus Kapitány, hogy a' Dey kötözködik, Algír felé szélnek eresztette vitorláit, hogy a' Közép-tengeren lévő kereskedő Dánus hajókat bátorságba helyheztesse."

E l e g y e s L e v e l e k .

Madrid Febr. 4-dikén. Még mostanában érkezett meg a' híre a' békességnek Asia némely részeibe. Nagyon sokat használt az, hogy a' Spanyolok ezen hírt egész Chináig kiterjesztették: mivel ez által félbe szakadt Macao elfoglalása, mellyet a' Bengalában lévő Anglus Fő Kormányzó tzielba vett, 74 ágyús hadakozó hajót és 1500 legényt küldvén oda.

Stocholm Febr. 25-dikén. A' múlt héten Boheman nevű Szekretárius elfogott a' Felsőség parantsolatjából, gyanussá lévén az eránt, hogy a' Vallás színe alatt; külömb-külobbféle állapotú embereket magához hódított, de azomban titkos tzieljait ki nem nyilatkoztatta azoknak,